тягне за собою адміністративні санкції. Це сприяє дотриманню мовної політики навіть у періоди, коли держава знаходиться в умовах надзвичайної ситуації.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що правові аспекти функціонування української мови в умовах воєнного стану відіграють критичну роль у забезпеченні національної безпеки, єдності та стійкості держави. Використання української мови в державних установах, освіті, засобах масової інформації та у сфері обслуговування залишається обов'язковим навіть у кризових умовах. Воєнний стан посилює значення мови як засобу захисту національної ідентичності та протидії дезінформації, зміцнюючи її роль як важливого інструмента консолідації суспільства. Тому державна мовна політика залишається пріоритетом для збереження стабільності та суверенітету України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996.– № 30.– с. 141. – Режим доступу: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text

2. Закону України [Про забезпечення функціонування української мови як державної] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). -2019.-№21. – с.81. – Режим доступу: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text

3. Закону України [Про місцеве самоврядування в Україні] [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 24. – с. 170. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97%D0%B2%D1%80#Text

Козак Єлизавета Андріївна,
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавра ННІПП
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
Сьох Катерина Ярославівна,
завідувач кафедри конституційного права та прав людини НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ЖИТЛО В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

Право на житло є одним із головних соціальних прав людини, які закріплені та гарантується Конституції України (ст. 47). На жаль, будь-яка війна призводить до порушень прав і свобод людини, обмежує її життєдіяльність та шкодить життю і здоров’ю. Повномасштабна збройна агресія рф проти України розпочалася 24 лютого 2022 року і з 25 лютого 2022 по всій території України введено воєнний

стан. З цього дня почали діяти обмеження на деякі права та свободи людини (ст. 64).

Відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Війна змусила мільйони українців покинути свої домівки. Російські обстріли зруйнували понад 140000 будинків, серед яких 18000 багатоповерхівок. Це означає що мільйони людей залишилися без даху над головою. За приблизними розрахунками це близько 4,5 млн людей. Частина з яких виїхали закордон і набули статусу біженців, а інша частина залишилася в Україні в статусі внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО).

Через це уряд України розробив Закон України №2923-IX «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України» [2]. Цей закон передбачає, що громадяни мають право на отримання компенсації від держави. Законом детально розказано про те хто має право на компенсацію, як її отримати, та як надається компенсація за знищений/пошкоджений об’єкт нерухомого майна.

Слід зазначити, що прийнявши вище згадуваний Закон, держава забезпечує право на житло, гарантоване Конституцією. Створює умови при яких кожна людина, яка опинилася у складній ситуації від агресії, може реалізувати право на житло. Реалізація можлива у ріжних формах, до прикладу, отримання соціального житла, або отримання іпотеки на доступних умовах. Це важливий крок для збереження соціального захисту громадян, та допомоги їм у складних життєвих ситуаціях. Органи місцевого самоврядування допомагають цим людям знайти та облаштувати своє тимчасове житло, фактично реалізуючи це право.

Звісно є підстави для відмови у призначенні допомоги щодо надання соціального житла та для припинення виплати, наприклад:

1. ВПО, яка звертається за допомогою на проживання або є отримувачем допомоги придбано транспортний засіб (механізм), що підлягає реєстрації в установленому законодавством порядку, з року випуску якого минуло менш як п’ять років.

2. ВПО, який здійснив покупку на суму, що перевищує 100 тис. гривень.

3. ВПО, яка звертається за допомогою на проживання, або є отримувачем допомоги, на 1 число місяця, з якого призначається допомога, або на 1 число кожного місяця, в якому отримується допомога має на депозитному банківському рахунку (рахунках) кошти в загальній сумі, що перевищує 100 тис. гривень.

4. ВПО здійснила операції з купівлі безготівкової або готівкової іноземної валюти, а також банківських металів на загальну суму, що перевищує 100 тис. гривень.

5. ВПО на 1 число місяця, з якого призначається допомога, має у власності житлове приміщення/частину житлового приміщення площею менш як 13,65 кв. метра на одного члена сім'ї.

6. ВПО перебуває на повному державному утриманні в будинку дитини, дитячому будинку, дитячому будинку-інтернаті, психоневрологічному інтернаті, будинку-інтернаті для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, спеціальному будинку-інтернаті системи соціального захисту населення.

7. ВПО перебуває на повному державному утриманні в школі-інтернаті, закладі спеціалізованої освіти військового (військово-спортивного) спрямування;

8. ВПО відбуває покарання в місцях позбавлення волі.

Отже, слід зробити висновок, що в Україні наразі дуже складна ситуації, яка спричинена війною, але Україна намагається максимально сприяти реалізації права на житло, перш за все, тим особам які його втратили. Звісно, можна стверджувати що не всі можуть реалізувати право на житло, наприклад, відсутністю регулювання житлових правовідносин громадян, помешкання яких знаходиться на анексованій та окупованих територіях. Проте, Україна постійно закликає громадян покинути території непідконтрольні Україні та гарантує забезпечення реалізації їх Конституційних прав.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р.№ 254к/96-ВР URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text

2. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 23.02.2023 №2923-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text

3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 р.№ 389-VIII URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19

4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text